

RADOVAN DÁVID

vzdělávací společnost

si dovoluje Vás pozvat na seminář

„Argumentační seminář - Aplikace Úmluvy o právech dítěte v praxi OSPOD“

Akreditace Ministerstva práce a sociálních věcí

Akreditace Ministerstva vnitra České republiky

Termín a místo konání: 13. srpna 2025 od 9:00 do 15:00

online

Lektor: JUDr. Ing. Radovan Dávid, Ph.D.

lektor na právnických fakultách (Brno a Bratislava), šestnáctiletá praxe asistenta soudce Ústavního soudu, člen Světové organizace pro rodinné právo, čestný člen Profesní komory sociálně-právní ochrany dětí, člen redakční rady Juridical Analytical Journal, autor desítek článků, monografií (mimo jiné učebnice rodinného práva a civilního práva procesního) a komentářů (mimo jiné k občanskému zákoníku, občanskému soudnímu řádu, zákonu o zvláštních řízeních soudních a exekučnímu řádu)

Základním cílem programu je správné pochopení podstaty **Úmluvy o právech dítěte**, jejího obsahu a významu pro jakoukoliv činnost OSPOD (ale rovněž civilního soudu, neboť i jeho povinností je hájit nejlepší zájem dítěte a před nímž OSPOD děti mnohdy zastupuje či se alespoň vyjadřuje k vhodnosti zamýšlených opatření).

Na konci programu bude absolvent:

- správně chápat podstatu ochrany dítěte garantované v Úmluvě,
- schopen odlišit jednotlivé principy (protection - ochrana, participation – participace, partnership - úcastenství), na nichž je Úmluva postavena,
- schopen zasadit Úmluvu do kontextu dalších mezinárodněprávních dokumentů a Listiny základních práv a svobod,
- schopen odlišit přední a nejvyšší hlediska uplatňovaná Úmluvou,
- schopen identifikovat složky nejlepšího zájmu nezletilého dítěte jako jednotlivá práva plynoucí z Úmluvy,
- schopen správně odlišit možnosti a zákazy užívání diskriminačních kritérií,
- schopen efektivně naplnit legitimní očekávání nezletilého dítěte,
- schopen provádět test proporcionality,

- schopen definovat argument racionality,
- schopen řádně vykonávat agendu SPOD díky správnému pochopení významu Úmluvy a pochopení dalších interpretačních metod,
- schopen řádně plnit požadavek plynoucí z Komentáře Výboru OSN pro práva dítěte č. 14 z roku 2013, že každé rozhodnutí musí být motivováno, zdůvodněno i vysvětleno nejlepším zájmem dítěte,
- schopen jménem dítěte podat ústavní stížnost,
- schopen vyhledávat aktuální judikaturu.

Naplnění těchto cílů by mělo obecně posílit dovednostní kompetence cílové skupiny, zejména jde-li o právní argumentaci vůči rodičům a jejich právním zástupcům a vůči civilním soudům.

Dotazy, na něž by měl být kurz především zaměřen, lze posílat na kontaktní e-mail radovandavid@radovandavid.cz.

Obsah kurzu:

1. Princip nejlepšího zájmu dítěte v legislativě, Úmluva v kontextu ostatních předpisů

- Úvod do problematiky, zakotvení principu v Úmluvě o právech dítěte a jeho projevy v občanském zákoníku, zákonu o sociálně-právní ochraně dětí a dalších právních předpisech
- Úmluva v kontextu:
 - Listiny základních práv a svobod
 - Deklarace práv dítěte
 - Všeobecné deklarace lidských práv
 - Mezinárodního paktu o občanských a politických právech
 - Mezinárodního paktu o hospodářských, sociálních a kulturních právech
- Judikatorní zdůraznění významu Úmluvy
- Význam Úmluvy pro praxi OSPOD

2. Principy, zájem dítěte jako hledisko

- Definice principů:
 - protection - ochrana dítěte
 - participation - dítě jako subjekt, o němž se rozhoduje, účast na rozhodování
 - partnership - dítě jako plnohodnotný účastník právního poměru a nikoliv pasivní objekt péče
- Uplatnění principů v praxi OSPOD
- Zájem dítěte jako hledisko:
 - zdůraznění odlišení zájmu dítěte jako nejvyššího a předního hlediska
 - nejvyšší hledisko - absolutní upřednostnění zájmu dítěte, bez možnosti jiného závěru, ochrana života a zdraví dítěte,
 - přední hledisko - relativní upřednostnění zájmu dítěte, neexistuje-li legitimní zájem jiné osoby, který by měl být na úkor dítěte upřednostněn - práva rodičů, veřejné zájmy (typicky ochrana veřejného zdraví, potírání trestné činnosti),
 - možnost ústavněprávní argumentace
- Judikatorní zdůraznění - zejména rozhodnutí ve věcech střídavé péče, očkování, styku s rodičem ve výkonu trestu, adopce homosexuálními osobami apod.
- Základní cíl sociálně-právní ochrany dětí – nejlepší zájem dítěte a jeho význam jako hlediska

3. Identifikační složky nejlepšího zájmu dítěte plynoucí z Úmluvy

- Jednotlivé složky budou podrobně rozvedeny:
 - názor dítěte
 - identita dítěte
 - zachování rodinného prostředí a navázaných vztahů
 - péče, ochrana a bezpečí dítěte
 - zvláštní zranitelnost dítěte
 - právo dítěte na zdraví
 - právo dítěte na vzdělání
- Judikatorní zakotvení identifikačních složek nejlepšího zájmu
- Procesní záruky
- Způsoby, jak se OSPOD vypořádá s povinností zdůvodnit a vysvětlit jednotlivé právní kroky

4. Test proporcionality, argument racionality

- Test proporcionality jako metoda řešení konfliktů práv, svobod, hodnot či principů stejné úrovně
 - typicky střet identifikačních složek nejlepšího zájmu dítěte navzájem
 - typicky střet zájmu dítěte a jiné osoby, zejména rodiče
 - kritérium vhodnosti
 - kritérium potřeby
 - kritérium přiměřenosti
 - argumentační kritéria - hodnotové, empirické, kontextové, zkušenostní, pravděpodobnostní, systémové a historické kritérium
- Argument racionalitou (rozumností)
 - řešení situací s dopředu nejistým výsledkem a s možností výběru z více alternativ
 - typicky hledání nejlepšího řešení pro dítě
 - definice rozumnosti jako běžného a nikoliv mimořádného řešení
 - akceptace existence lepšího, vhodnějšího nebo efektivnějšího řešení v rámci posouzení racionality
 - racionalita v judikatuře
- Judikatorní uplatnění testu proporcionality a argumentu racionality
- Příklady užití v praxi OSPOD

5. Dítě jako stěžovatel

- Přístup dítěte k Ústavnímu soudu
 - subsidiarita ústavní stížnosti
 - ÚS jako garant ústavnosti, nikoliv zákonnosti, nemožnost ÚS přezkoumávat a hodnotit skutkový stav, zejména důkazy
 - povinnost vyčerpání zákonných prostředků, upozornění na opomenutí podávání žaloby pro zmatečnost
 - obligatorní zastoupení, oprávnění udělení plné moci advokátovi
 - postavení OSPOD v řízení před ÚS
 - postup soudů po zrušení rozhodnutí, vázanost
- Přístup dítěte k Evropskému soudu pro lidská práva
 - rozhodnutí Nielsen proti Dánsku, garantující dětem přístup k ESLP
 - subsidiarita ESLP - povinnost vyčerpání vnitrostátních prostředků nápravy
 - rozhodnutí ESLP a jeho dopady na české právní prostředí

6. Diskuse a závěr